

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ เงื่อนไขและการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเป็นบูรณาการแบบองค์รวมเพื่อให้เกิดการพัฒนา ที่สมดุล ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้บัญญัติ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และสำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ ฉบับที่ 10 ก็ยังคงน้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยมีการเตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนที่มีอยู่ในประเทศและการบริหารจัดการความเสี่ยงให้พร้อม รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่เย็นเป็นสุขของคนไทยทุกคน และในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นฐานการพัฒนาประเทศที่สำคัญได้แก่ การเสริมสร้างทุนทางสังคม (ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนทางวัฒนธรรม) ให้

ความสำคัญกับการพัฒนาและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับครอบครัว และชุมชนมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งโดยใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 1-7)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างวัฒนธรรมที่เกื้อกูลพัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนเป็นความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังการพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นและจิตใจที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย พัฒนาคนด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการจ้างงานและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 11) โดยพัฒนาและเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั่วไป อาทิ สถานศึกษา ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ รวมทั้งเปิดพื้นที่เวทีสาธารณะให้เป็นศูนย์รวมการแลกเปลี่ยนให้กับนักคิด และนำเสนอผลงานเชิงสร้างสรรค์ โดยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชน และประชาชนให้เข้าถึงอย่างสะดวกและใช้บริการได้เต็มศักยภาพ มีการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและความรู้สมัยใหม่ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ พัฒนาองค์ความรู้ของท้องถิ่นจากผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน และจัดให้มีการวิจัยเชิงประจักษ์ของชุมชน การจัดการองค์ความรู้ในชุมชนอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะด้านภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาคนทุกคนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและประชาชนที่อยู่นอกระบบ ทั้งที่เป็นเด็กในวัยเรียนที่ออกกลางคัน เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เพื่อส่งต่อเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือให้ได้เรียนรู้ตามศักยภาพและตามสภาพแวดล้อม รวมทั้งประชาชนที่ต้องการทักษะเพิ่มเติมในการประกอบสัมมาอาชีพ โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในระดับจังหวัดและใน

ระดับท้องถิ่นในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบและการบริหารจัดการให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 49)

สำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและสามารถสร้างภูมิคุ้มกัน
ให้คนในชุมชนโดยการสนับสนุนการค้นหาอัตลักษณ์อันโดดเด่นของชุมชน การสร้างกระบวนการ
เรียนรู้และปลูกฝังความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น
สนับสนุนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมคิดและร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นบน
หลักการพึ่งพาตนเองที่คำนึงถึงศักยภาพ ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และ
สิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นหลัก โดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ในชุมชน การศึกษาถอด
องค์ความรู้ของชุมชน การจัดการตนเองได้ตามบริบทของพื้นที่ และการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่ช่วย
พัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ และสร้างค่านิยมให้คนไทยภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย และ
ยอมรับความแตกต่างของความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งทาง
ความคิด ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวัฒนธรรมร่วมกับประชาคมโลก โดยเฉพาะ
ประชาคมอาเซียนเพื่อให้เกิดการไหลเวียนทางวัฒนธรรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
(คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 50-51)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบาย
พื้นฐาน แห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และ
วัฒนธรรม มาตรา 80 ได้กล่าวไว้ว่า “ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนขององค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่ง
รัฐ” ซึ่งตามความดังกล่าวนี้จะต้องกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา จากการรวมอยู่ที่
ศูนย์กลางเพียงแห่งเดียวไปยังท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นมีสิทธิและส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ อันจะก่อให้เกิดการแก้ปัญหาการศึกษาที่เกิด
ในปัจจุบัน ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78
รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ได้กล่าวไว้ว่า “กระจาย
อำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่น ได้เอง ส่งเสริม
ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนา
เศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐาน
สารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อม
ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัด
นั้น” (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2550 : 21-24)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใด ระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 26 - 27) ดังนั้นการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติให้กับสถานศึกษาและสร้างความมั่นใจว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถพัฒนาเยาวชนของชาติของชุมชน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุข

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก ถือเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด มีความรู้ ความเข้าใจ ในปัญหาและความต้องการของชุมชน และมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอยู่มากมาย เช่น แหล่งเรียนรู้กลุ่มสตรีทอผ้าฝ้าย กลุ่มทอเสื่อกก กลุ่มแปรรูปสมุนไพร กลุ่มอาชีพหมอนพิกทอง เป็นต้น ซึ่งแหล่งเรียนรู้ที่กล่าวมานี้คือแหล่งการเรียนรู้ฐานวัฒนธรรมในชุมชนมีพื้นที่ มีธรรมชาติแวดล้อม มีคนหลายวัยอยู่ร่วมกันแต่ทุกคนมีความรู้ ความชำนาญในตัวเองที่ได้จากประสบการณ์ชีวิต การทำงานและการสืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ ความรู้ในตัวตนเหล่านี้ล้วนมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกัน (คณะกรรมการปฏิรูป. 2554 : 11) หากไม่มีการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ดี ภูมิปัญญาความรู้และความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่หลากหลาย เช่น อาชีพการทอเสื่อกก การทอและแปรรูปผ้าฝ้าย การแปรรูปสมุนไพรและการผลิตหมอนพิกทองก็อาจจะหายไปตามกาลเวลา และคนรุ่นหลังก็ไม่สามารถเรียนรู้ความรู้ที่ถ่ายทอดจากภูมิปัญญาของคนในชุมชนและอาจส่งผลต่อการประกอบสัมมาชีพ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก เป็นองค์กรที่มีศักยภาพที่จะเข้าถึงตัวบุคคลและเป็นหน่วยงานที่คอยให้ ความช่วยเหลือประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบริหารจัดการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ชุมชนเพื่อการประกอบสัมมาชีพให้ยั่งยืนสืบไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้ชุมชนเพื่อประกอบสัมมาชีพว่ามีการบริหารจัดการและมีศักยภาพอย่างไร รวมถึงแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อประกอบสัมมาชีพ เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารวางแผนการบริหารจัดการเรียนรู้ในชุมชน และเป็นข้อมูลในการสนับสนุนส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนอง

เหล็กสามารถเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการเรียนรู้ชุมชนเพื่อประกอบสัมมาชีพได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อประกอบสัมมาชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็กเป็นอย่างไร
2. การบริหารจัดการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อประกอบสัมมาชีพมีแนวทางอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการประกอบสัมมาชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการประกอบสัมมาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะการบริหารจัดการเรียนรู้ชุมชนเพื่อประกอบสัมมาชีพในพื้นที่ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

1. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 8 ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน ได้แก่

- 1) นายกององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก จำนวน 1 คน
- 2) รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก จำนวน 2 คน
- 3) เลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก จำนวน 1 คน
- 4) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน
- 5) นักพัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน
- 6) ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 เด็ก เยาวชน และประชาชน จำนวน 50 คน

2.2 ประธานกลุ่ม, รองประธานกลุ่ม 2 คน, เทรย์ญิก, เลขานุการและกรรมการ 5 คน จากกลุ่มอาชีพดังต่อไปนี้

2.2.1 กลุ่มสตรีทอผ้าฝ้าย จำนวน 10 คน

2.2.2 กลุ่มทอเสื่อกก จำนวน 10 คน

2.2.3 กลุ่มแปรรูปสมุนไพร จำนวน 10 คน

2.2.4 กลุ่มอาชีพหมอนพิกทอง จำนวน 10 คน

3. ขอบเขตของพื้นที่ กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

4. ขอบเขตของระยะเวลา กำหนดขอบเขตการศึกษาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2554 ถึง เดือน ธันวาคม 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การบริหารบุคคล การบริหารด้านเทคโนโลยี การบริหารงบประมาณ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายในแหล่งเรียนรู้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก

2. การเรียนรู้ชุมชน หมายถึง การได้รับความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย

2.1 กลุ่มสตรีทอผ้าฝ้าย บ้านหนองหญ้าม้า ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ตั้ง เลขที่ 127 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม หัวหน้ากลุ่ม คือ นางสมพร โสลา

2.2 กลุ่มสตรีทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านโพธิ์ทอง ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ตั้ง เลขที่ 10 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม หัวหน้ากลุ่ม คือ นางลำไพพร ทะแยง

2.3 กลุ่มทอเสื่อกกบ้านสว่างพัฒนา ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ตั้ง หมู่ที่ 7 ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม หัวหน้ากลุ่ม คือ นางสมบุญ แสนองอาจ

2.4 กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสวนกล้วย ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ตั้ง หมู่ที่ 5 ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม หัวหน้ากลุ่ม คือ นายบุญเรือง สาโคตร

2.5 กลุ่มทอเสื่อกกบ้านสวนกล้วย (ลายขีดและลายกระจับ) ตำบลหนองเหล็ก อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ตั้ง หมู่ที่ 7 ตำบลหนองเหล็ก อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม หัวหน้ากลุ่ม คือ นางอุไร กะริยะ

2.6 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาล้อม (แปรรูปสมุนไพร) ตำบล หนองเหล็ก อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ตั้ง หมู่ที่ 9 บ้านนาล้อม ตำบลหนองเหล็ก อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม หัวหน้ากลุ่ม คือ นางพิสมัย ศรีบุญมี

2.7 กลุ่มผลิตหมอนฟักทอง ตำบลหนองเหล็ก อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ตั้ง หมู่ที่ 18 บ้านโนนสูง ตำบลหนองเหล็ก อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม หัวหน้ากลุ่ม คือ นางลำดวน สิทธิจันทร์

3. สัมมาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพที่สุจริต ในชุมชนตำบลหนองเหล็ก อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วยอาชีพการทอผ้า การทอเสื่อ การผลิตและแปรรูปสมุนไพร และการผลิตหมอนฟักทอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็กมีข้อมูลชุมชนเพิ่มเติมทำให้เข้าใจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการรับบริการทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ และใช้เป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ชุมชนเพื่อสัมมาชีพอย่างยั่งยืน
2. ได้แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ชุมชน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป